

Lijmen of naaien?

Verschillende mogelijkheden om een mat aan elkaar te zetten

Bij een kunstgras(hockey)veld gaat de aandacht vaak uit naar de kwaliteit, de prijs en de gevolgen van een onderbouw of top laag, maar het zijn doorgaans de details die het verschil maken voor de uiteindelijke prijs van een kunstgrasproject. De keuze om de mat te laten lijmen of stikken is daarvan een goed voorbeeld.

Auteur: Guy Oldenkotte

4 min. leestijd

Net als bij kamerbreed tapijt zit de mat voor een kunstgrasportveld op rollen van vier meter breed. Hoe die vervolgens aan elkaar worden vastge maakt, hangt af van het project, de sport, de mat en de klant. Toch is de verbindingmethode door gaans niet iets waarover de koper zich druk maakt. Meestal is de prijs bepalend, hoewel ook de impact op het milieu in toenemende mate een rol speelt. Wie op zoek is naar een kunstgrashockeyveld, kan kiezen uit een zand-ingestrooid veld, een semiwa terveld en een waterveld. De stukken tapijt kunnen daarbij aan elkaar worden gelijmd of genaaid. 'Tapijt voor watervelden kan zowel gelijmd als genaaid worden', merkt John van Gennip van J&E Sports op. Vaak valt daarbij de keuze op naaien. 'In theorie kunnen ook matten voor semiwatervelden aan elkaar worden genaaid, maar dat gebeurt zelden of nooit. Die worden gelijmd, net als mat ten voor zand-ingestrooide velden.' Volgens Van Gennip is het bij deze velden moeilijker om de naad mooi te krijgen. De methode die wordt toe gepast wordt doorgaans door de veldenbouwers bepaald, maar Van Gennip komt soms ook bestek en tegen waarin dit door de koper is voorgeschre ven. 'Het probleem daarbij is dat er maar weinig bedrijven zijn die een systeem leveren waarbij de mat wordt genaaid.' Wie dus in het bestek vast legt dat de mat moet worden genaaid, beperkt daarmee het aantal aanbieders dat eventueel kan inschrijven op een project.

Financiële consequentie

Aan die keuze voor naaien of lijmen zijn wel wat consequenties verbonden. 'Bij projecten waarbij de mat aan elkaar wordt gelijmd, kan de mat in drie dagen worden gelegd. Wanneer hij genaaid moet worden, moet je al snel rekening houden met een

legtijd van tien werkdagen', zegt Rutger Schuijffel van CSC Sport. Los van het feit dat het meer tijd vergt om de mat aan elkaar te naaien, is naaien ook arbeidsintensiever. 'De matten worden op elkaar gelegd en aan elkaar vast genaaid. Wanneer een hele strook is vastgenaaid, moet je met tien tot twaalf man de nieuwe strook over de hele breedte van het veld terugklappen.' Schuijffel rekent uit dat de leggers zo'n 1.000 kg moeten tillen per hockeyveld. Dat is het gewicht in droge toestand. 'Een regenbui tijdens de aanleg van een mat die wordt genaaid kan dus veel problemen geven. In dat geval is de mat niet te tillen en zal er dus ver traging worden opgelopen.'

Aan die keuze voor naaien of lijmen zijn wel wat consequenties verbonden

Die extra tijd plus mankracht die nodig zijn om een kunstgrashockeyveld te naaien en te leggen, heeft ook financiële consequenties. 'De prijs voor een kunstgrashockeyveld waarvan de mat is genaaid, kan al snel zo'n 10.000 euro hoger liggen dan voor een mat die is gelijmd. Het is dan de vraag of het je dat waard is, of dat je dat geld bijvoorbeeld liever

wilt investeren in de aanschaf van twee nieuwe hockeydoelen', aldus Schuijffel.

Invloed op legtijd

De meeste clubs kiezen ervoor om een kunst grasveld tijdens de zomerstop te laten aanleg gen. Die periode heeft ook de voorkeur bij de veldenbouwers. John van Gennip legt uit: 'Zodra het kwik daalt tot onder de vijf graden, kun je niet meer lijmen. In theorie maakt de temperatuur bij naaien niets uit. Wel is een mat bij vorst harder en stugger.' Naaien met handschoenen aan tegen de kou werkt waarschijnlijk ook niet echt fijn. Lijmleveranciers bieden echter lijm die onder bijna alle omstandigheden werkt. 'Wij hebben zowel eencomponentenlijm als tweecomponentenlijm in ons assortiment. Die laatste leveren we in een variant voor zogenaamde goedweersituaties, zoals we die in warme landen kennen, en in een variant voor slechtweersituaties', stelt Wijnand Hendriks van Henko A&T. Deze firma produceert lijmen en gereedschappen om kunstgrasvelden aan te leg gen. 'Eencomponentenlijm oftewel *ready-to-use* lijm wordt vooral gebruikt voor kleinere projecten. Voor een kunstgrasportveld wordt tweecompo nentenlijm gebruikt', aldus Hendriks. Wat betreft de invloed van het klimaat wijst Hendriks erop dat de lijm wel bestand moet zijn tegen de invloed van lage temperaturen. 'Als er geen goede lijm is gebruikt, kan het gebeuren dat de lijmband onder de mat breekt bij een zeer lage temperatuur.' Ook is het belangrijk om de verlijmdde stukken tijdens de aanleg overal met hetzelfde gewicht aan te druk ken. 'Wij leveren ook het gereedschap dat hiervoor wordt gebruikt. Bovendien staan wij de veldenbou wers bij met advies. Om die reden stellen wij liever dat wij een concept leveren, niet een product.'

John van Gennip

Rutger Schuijffel

Wijnand Hendriks

De stip en cirkellijnen worden altijd in het veld gelijmd.

Een veld goed aan elkaar naaien is niet voor elke sportveldenbouwer weggelegd.

Hendriks kan daarbij terugvallen op zijn jarenlange ervaring als kunstgrasveldenbouwer. Volgens John van Gennip van J&E Sports is het mogelijk dat er bij een project verschillende soorten lijm worden gebruikt. 'Uiteindelijk wordt er bij elk project lijm gebruikt, ook wanneer de mat aan elkaar wordt genaaid. Je zit namelijk met de lijnen die na aanleg worden aangebracht. Die kun je niet naaien, maar moet je lijmen. Voor de verschillende lijnen of stippen kan een andere lijm worden gebruikt.'

Kwaliteit allesbepalend

Wijnand Hendriks merkt op dat men het belang van een lijm van goede kwaliteit niet moet onderschatten. 'Eenmaal gelegd, gaan de stukken kunstgras tapijt uitzetten en krimpen. De lijmband en de lijm moeten dat opvangen en bestand zijn tegen de invloeden van onderhoudsmachines op een kunstgrasveld.' Hendriks wijst erop dat dit vooral bij kunstgrashockeyvelden speelt. 'Bij kunstgras voor voetbal ligt er nog altijd zo'n 20 tot 25 kg infill

per vierkante meter om die druk op te vangen. Bij kunstgras voor hockey wordt die flexibiliteit gehaald uit de mat zelf.'

'De goedkope lijm is een polyurethaanlijm (PU). Die moet van de mat worden gescheiden wanneer het systeem wordt gerecycled, omdat de vezels van polyethyleen (PE) zijn gemaakt, en in sommige gevallen ook de backing.' Er kan een hotmeltlijm worden gebruikt, waardoor het hele systeem gerecycled kan worden. 'Maar daarvoor moet de veldenbouwer wel investeren in een goede machine, een aggregaat en een compressor. Dergelijke lijm moet namelijk onder druk en verwarmd op het veld worden aangebracht.'

**Dergelijke lijm moet
namelijk onder druk
en verwarmd op het veld
worden aangebracht**

Strak veld

Voor de spelkwaliteit, de veldkwaliteit en het onderhoud maakt het weinig uit of de mat nu wordt genaaid of gelijmd. 'Je merkt het niet of nauwelijks. Het kan zijn dat je een iets ander gevoel qua overgang hebt. Maar als je het niet ziet, merk je het meestal ook niet', zegt Rutger Schuijffel. Zowel Van Gennip als Schuijffel merkt op dat een lijmverbinding en een genaaide verbinding even sterk zijn. Het verschil zit dus vooral in de tijdswinst van lijmen bij de aanleg en in de lagere prijs, omdat lijmen sneller gaat en minder arbeidsintensief is. Daar staat tegenover dat een genaaide mat zich eenvoudiger laat recycleren. Kennen de methodes ook nog een keerzijde? 'Een mat die is gelijmd, laat zich minder goed verplaatsen', zegt John van Gennip. 'Het naaien van een kunstgrasmat is een secuur werk. Het is niet iedereen gegeven om dat goed te doen', is de reactie van Rutger Schuijffel. Om de juiste keuze te maken, zal de koper dus echt tot het naadje moeten gaan.

Be social

Scan of ga naar:

www.Fieldmanager.nl/artikel.asp?id=17-7524